

Svensk författningssamling

Lag om ändring i socialtjänstlagen (2025:400)

SFS 2025:1299
Publicerad
den 2 december 2025

Utfärdad den 27 november 2025

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om socialtjänstlagen (2025:400) dels att 26 kap. 2 och 4 §§, 28 kap. 11 §, 34 kap. 7 § och 35 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas åtta nya paragrafer, 27 kap. 7 §, 28 kap. 12 a och 16–21 §§, och närmast före 27 kap. 7 §, 28 kap. 12 a, 16, 17, 19 och 21 §§ nya rubriker av följande lydelse.

26 kap.

2 § En kommun eller en region som bedriver verksamhet som avses i 1 § 1–4 och 6 ska anmäla verksamheten till Inspektionen för vård och omsorg innan den påbörjas.

En anmälan ska också göras när den anmälningspliktiga verksamheten

1. upphör tillfälligt,
2. läggs ned, eller
3. ändras på ett väsentligt sätt.

Anmälan ska göras inom en månad från det att förändringen har genomförts.

4 § För en juridisk person ska prövningen enligt 3 § första stycket 2 av om sökanden har tillräcklig insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten sammantaget avse

1. den verkställande direktören,
2. styrelseledamöter och styrelsesuppleanter,
3. bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag,
4. andra personer som har en ledande ställning i verksamheten,
5. personer som har ett bestämmande inflytande över verksamheten, och
6. personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten.

Det krävs även att den juridiska personen och samtliga personer som anges i första stycket 1–6 bedöms lämpliga enligt 3 § andra stycket.

27 kap.

Anmälan vid brister i yrkesmässig verksamhet

7 § Kommunen ska anmäla till Inspektionen för vård och omsorg om det

1. finns anledning att anta att en verksamhet bedrivs utan sådant tillstånd som krävs enligt 26 kap. 1 § första stycket,

¹ Prop. 2025/26:15, bet. 2025/26:SoU8, rskr. 2025/26:53.

2. kan ifrågasättas om en tillståndshavare är lämplig enligt 26 kap. 3 §, eller
3. uppmärksammas allvarliga brister i en verksamhet där tillstånd krävs enligt 26 kap. 1 § första stycket.

28 kap.

11 § Om ett missförhållande enligt 9 § första stycket är allvarligt och tillståndshavaren inte har följt ett föreläggande från Inspektionen för vård och omsorg, får myndigheten besluta att helt eller delvis återkalla tillståndet för verksamheten. Om verksamheten inte är tillståndspliktig, får myndigheten i stället besluta att helt eller delvis förbjuda fortsatt verksamhet.

Om missförhållandet innebär fara för enskildas liv, hälsa eller personliga säkerhet i övrigt, får Inspektionen för vård och omsorg utan föregående föreläggande besluta att helt eller delvis återkalla tillståndet för verksamheten. Om verksamheten inte är tillståndspliktig, får myndigheten i stället besluta att helt eller delvis förbjuda fortsatt verksamhet.

Ett tillstånd att bedriva verksamhet får även återkallas utan föregående föreläggande om

1. tillståndshavaren inte uppfyller kraven för tillstånd i 26 kap. 3 och 4 §§, eller
2. tillståndet inte har utnyttjats under en sammanhängande tid av sex månader.

Förbud mot verksamhet som bedrivs utan tillstånd

12 a § Inspektionen för vård och omsorg får utan föregående föreläggande förbjuda verksamhet som i strid med 26 kap. 1 § bedrivs utan tillstånd.

Sanktionsavgifter

När en sanktionsavgift ska betalas

16 § Den som bedriver verksamhet som står under tillsyn enligt denna lag ska betala en sanktionsavgift om

1. det i verksamheten har brutits mot villkor som anges i tillståndet för verksamheten, eller
2. personal har anställts eller personer har erbjudits uppdrag, praktiktjänstgöring, volontärbete eller liknande i verksamheten utan att den registerkontroll som ska göras enligt lagen (2007:171) om registerkontroll av personal vid vissa boenden som tar emot barn, har gjorts.

Inspektionen för vård och omsorg ska besluta om sanktionsavgiften.

Sanktionsavgiften ska betalas till Inspektionen för vård och omsorg och tillfaller staten.

Sanktionsavgiftens storlek

17 § Sanktionsavgift enligt 16 § första stycket 1 ska bestämmas till lägst 5 000 kronor och högst 500 000 kronor. När sanktionsavgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till den skada eller risk för skada för enskilda som har uppstått till följd av överträdelsen samt överträdelsens varaktighet och omfattning.

Sanktionsavgiften får sättas ned helt eller delvis om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att påföra avgiften.

18 § Sanktionsavgift enligt 16 § första stycket 2 ska tas ut med 100 000 kronor per överträdelse.

Om det finns synnerliga skäl får avgiften sättas ned helt eller delvis.

SFS 2025:1299

När en sanktionsavgift inte får beslutas

19 § En sanktionsavgift får inte beslutas för en överträdelse som omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite enligt denna lag om överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet.

20 § En sanktionsavgift får inte beslutas om den som ska betala avgiften inte har fått tillfälle att yttra sig inom två år från den dag då överträdelsen ägde rum.

När en sanktionsavgift faller bort

21 § En sanktionsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

34 kap.

7 § Den särskilda avgiften ska bestämmas till lägst 15 000 kronor och högst 1 500 000 kronor.

När avgiftens storlek bestäms ska det särskilt beaktas hur lång tid som har gått sedan insatsen beviljades och hur allvarlig fördröjningen i övrigt kan anses vara.

Kommunen får befrias från särskild avgift om det finns synnerliga skäl för det. I ringa fall ska inte någon avgift tas ut.

35 kap.

2 § Beslut av Inspektionen för vård och omsorg får överklagas till allmän förvaltningsdomstol i ärenden om

1. omhändertagande av personakt enligt 17 kap. 7 §,
2. tillstånd enligt 26 kap. 1 §,
3. föreläggande enligt 28 kap. 5, 8, 9 eller 10 §,
4. förbud och återkallelse av tillstånd enligt 28 kap. 11, 12, 12 a eller 13 §,
5. överflyttning av ärende enligt 29 kap. 11 §, och
6. sanktionsavgift enligt 28 kap. 16 §.

I fråga om överklagande av Inspektionen för vård och omsorgs beslut när det gäller utlämnande av handling i en personakt i enskild verksamhet enligt 17 kap. 6 § gäller i tillämpliga delar 6 kap. 7–11 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Andra beslut av Inspektionen för vård och omsorg enligt denna lag får inte överklagas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2. Bestämmelserna i 28 kap. 16 § tillämpas inte på överträdelser som har skett före ikraftträdandet.

3. Bestämmelsen i 34 kap. 7 § i den äldre lydelsen gäller fortfarande för beslut om insatser som har fattats före ikraftträdandet.

På regeringens vägnar

SFS 2025:1299

CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL

Cecilia Torstensson
(Socialdepartementet)